

Beteckning
Ku2017/01905/DISK

Datum
2017-11-21

Remissvar

Sammanfattning

Sametingspartiet Vuovdega tackar för möjligheten att kunna lämna synpunkter. Vuovdega anser att ett införande av konsultationsordning kommer att kräva ytterligare beredning och framför allt för samerna då en konsultationsordning är ett stort steg i självbestämmande eller som urfolksdeklarationen säger ett självstyre om än lokalt och internt för samerna som ett urfolk. Vuovdega står bakom stora delar av förslaget men det finns även delar som kräver mer utredning.

Remissvaret

Författningsförslaget

§2 Första stycket anger särskild betydelse som skäl för konsultation. Vuovdega menar att ordalydelsen särskild betydelse innebär en svårighet att avgöra när det är av särskild betydelse för Sametinget eller sameby eller annan samisk organisation.

Det är även oklart vem som avgör när ett ärende uppfyller kriteriet för konsultation.

§4 Vuovdega delar författningsförslagets definition.

§5 Vuovdega delar inte utgångspunkten att en konsultation kan vara muntlig när det i § 8 anges att dokumentation ska ske.

§8 Se § 5.

Bakgrund och övriga avsnitt.

Internationellt anges självbestämmande i termer som att själv bestämma sin politik och ekonomiska utveckling samtidigt som artikel 4 föreskriver att urfolk har rätt till

självstyre i interna och lokala frågor. Mot den bakgrunden blir förslaget till en lag om konsultation ytterst urvattnat då samerna själva inte avgör om en fråga är av särskild betydelse.

Vidare sägs att förslagen i Ds 2017:43 utformats i enlighet med de bestämmelser som finns i den nordiska samekonventionen.

Vuovdega vill påpeka att den inte är klar för undertecknande och kan komma att ändras. En försvårande omständighet i förslaget om särskild betydelse blir det faktum att alla frågor som berör samerna ännu inte överförts till Sametinget. Det kan innebära att frågor som får stor betydelse inte konsulteras då det är annan myndighet som handlägger samiska frågor.

Samrådsskyldigheten begränsas högst betänkligt då vanligtvis rennäringen betraktas som sakägare och att man därmed tappar bort övriga samiska näringar som i många fall borde betraktats som sakägare.

Det finns en stor risk att till exempel samråd med skogsbruket inte faller under konsultationsplikten då lagen regelmässigt medger åtgärder om samråd inte leder till samsyn. På samma sätt kan man se att minerallagen skulle kunna kringgå en formell konsultation.

Det är oklart vad som menas i förslaget att konsultationsordningen ska gälla utöver vad som föreskrivs i annan lagstiftning, man måste avgöra om det ska avse ett utökat självbestämmande eller som urfolksdeklarationen uttrycker det, självstyre på lokal nivå.

När enighet eller samtycke endast skall eftersträvas och inte vara tvingande finns alltid risken att annan lagstiftning övertar den konsultation som föreslås här.

Den hänvisning som sägs i 3.2 om lagen om nationella minoriteter och att ge samerna som nationell minoritet möjlighet till inflytande är som vi ser det ett stort steg bakåt då urfolksperspektivet helt försvinner i att bli en nationell minoritet bland andra minoriteter i Sverige.

Att domstolar undantas ser vi inte som ett problem men om domstolar inte inhämtar yttrande av t.ex. Sametinget försvinner också betydelsen av samerna som ett urfolk. Därmed framstår möjligheten att flytta ärenden till domstol som ett sätt att reducera konsultation till ett ärende utanför samernas självbestämmande.

Sametingets dubbla roller saknar helt betydelse i den meningen att frågor av politisk natur knappast blir ett ärende för konsultation. Där delar vi den slutsats som utredaren drar.

Skyldighet att konsultera samiska organisationer behöver inte leda till problem då förslaget är att de som berörs också ska konsulteras. På samma sätt som små sammanslutningar ges talerätt i domstol ska samiska organisationer konsulteras när de berörs av en fråga.

Ett problem vi ser är att det ska vara av särskild betydelse vilket kan innebära att den som ska konsultera väljer att betrakta ett ärende som bagatellartat. Det måste vara den

som ska konsulteras som avgör om ett ärende är av särskild vikt inte den som ska konsultera, då kan viktiga frågor falla utanför konsultationerna.

Att finansmakten, allmän ordning, totalförsvaret och rikets säkerhet undantas från konsultationsplikt kan Vuovdega ställa sig bakom.

Att ett dröjsmål kan betyda stora olägenheter förstår vi men det finns alltid en risk att underlåtenhet att konsultera skapar ett dröjsmål där kort tid används som en ursäkt till att inte konsultera. Det bör enligt vår mening krävas ett samtycke från alla parter för ett undantag. Vuovdega delar det som sägs i författningskommentarerna att ett ärende kan undantas i de fall skada kan uppstå vid onödigt dröjsmål.

Vuovdega delar uppfattningen i 4.2 att ett enda informationsmöte inte kan uppfylla krav på konsultation.

Det är som anges i 4.4 viktigt att varje steg dokumenteras, vi anser därför att en muntlig konsultation inte är lämplig då det blir svårt att ge en rättssäker dokumentation.

Vad avser 4.6 delar Vuovdega bedömningen att om konsultation saknas är det ett skäl för överklagan.

För kort tid, om en part anmärkt på detta innan tiden gått ut, ska vara skäl till överklagan då det kan liknas vid formaliafel.

5.1 tar upp konsekvenser och Vuovdega delar uppfattningen att på lång sikt bör kostnaderna finansieras inom befintliga budgetramar, det är dock av stor betydelse för främst Sametinget att ramarna initialt höjs för att möta krav på utbildning och förstärkning av handläggare och samhällsplanerare för att det långsiktiga arbetet ska bli rättssäkert. Det är vår bedömning att arbetsbelastningen höjs markant och sedan planar ut på en något högre nivå än idag. Detta lyfts i 5.1.5 och vi delar den bedömningen.

I författningskommentarerna 5 § tas frågan om muntlig konsultation upp och Vuovdega delar inte uppfattningen att konsultation kan ske muntligen då krav på dokumentation kan bli lidande.

Muntlig konsultation kan vara en del i en formell konsultation men bör användas med försiktighet.

Det måste vara en grundregel att konsultation ges tillräcklig tid för förberedelser och då särskilt vid en muntlig del.

8 § om dokumentation. Här menar Vuovdega att det är viktigt med en tydlig dokumentation då den kan påverka ett senare överklagande.

Malå den 21 november 2017

För sametingspartiet Vuovdega - Skogssamerna

Jan Rannerud
Ordförande